

בְּגִין דִּיתְעַר סְטָרָא דִּילְיָהּ אהרן הכהן תמך בימין משה כדי לעורר הצד

אור הרשב"י

הקב"ה, ורק הוא יעשה זאת בכבודו ובעצמו. "ויזנב בך כל הנחשלים אחרוך". אומר רש"י, ויזנב בך, מכת זנב, חותך מילות וזורקן כלפי מעלה. כל הנחשלים אחרוך - אומר רש"י חסרי כח מחמת חטאם שהיה הענן פולטן.

ואתה עיף ויגע - פי' רש"י: עיף בצמא, כמ"ש ויצמא שם העם למים, וכתוב אחריו ויבא עמלק. ויגע - מהדרך, ולא ירא אלהים - זה עמלק, אינו מפחד כלל מהקב"ה.

וכתב האמרי יוסף זיע"א, והנה עמלק גי' א"ל אחר, גי' ספ"ק שמכנים ח"ו ספק באמונה, וז"ש "אשר קרך בדרך ויזנב" שפגם ח"ו במלכות שהיא שם ב"ן, והיא מידה השביעית בסוד בת שבע, ובסוד היו זנב לאריות.

כל הנחשלים אחרוך - הנחשלים אותיות נחש - מילה, כלומר שהביא את טומאת הנחש לתוך המילה.

ולכן בהגיה ה' אלהיך וכו' מכל אויבך מסביב שהם ז' אומות שבארץ ישראל, בסוד ז' ספירות בסט"א כנודע, עד שהגרנשי במלכות דסט"א.

מתחת השמיים ר"ל תחת אותיות שמיים אותיות תיניכני' גי' עשרה שמות ב"ן שבמלכות בסוד אנכי טוב לך מעשרה בני"ם. תמח"ה א"ת זכ"ר עמלי"ק מתח"ת השמיים ל"א תשכ"ה, גימ' שלושת אלפים שי"ג, מספר הי"ג מדות של רחמים עם חסד - אל, כי בהתעוררות י"ג מדות של רחמים ימחה זכר עמלק מן העולם אמן.

קרנים, שקליפת עמלק היא "זבוב" (שמוה יצאה עבודת האליל בעל זבוב) ונרמזו בר"ת כתוב זאת זכרון ב'ספר ו'שים ב'אזני יהושע" שהוא גי' י"ז, והוא מתנגד לצד הטוב שגם הוא גי' י"ז, והכח של הזבוב למצוא פרצה קמנה בבשר, כדי לינק שפע, וכן הזבוב נמצא בבתי המלכים ואינו מוותר על המגיע לו לדעתו.

"קרך" לשון קרי וטומאה, שהיה מטמאן במשכ"ז. ובבעל הטורים כתב קר"ך גי' סר"ם, וז"ש "בדרך", לשון דרך גבר בעלמה, כנו' בריש מסכת קידושין, והיא הטומאה שהאדם כל גופו נטמא ממנה, וכל הצרות שבאות לאדם בגלל העון הזה כנודע, ואין צריך להאריך בזה, כי הארכנו בזה בתיקון שובבי"ם קחנו משם.

והפירוש הוא כי עמלק הוא בחי' שער הנ' דקלי', ורצה להשקיע את ישראל בשער הננו', שמשם אין יציאה עולמית, וז"ש זכור את אשר עשה "לך", לך גי' חמשים, שרצה עמלק להתגבר על עם ישראל ע"י שיפילם לתוך חמשים שערי טומאה. "בדרך בצאתכם ממצרים", וז"ש הזה"ק שהיתה מלחמה של עמלק קשה כל כך שלא היתה מבריאת העולם ולא תהיה עד ביאת המשיח, כי מלחמת עמלק היא מלחמה כנגד שער הנ' של הקלי', שמלחמה זו תוכרע רק בביאת המשיח כשיבוא הקב"ה ויגלה שער הנ' של הקדושה ויכניע שער הנ' של הקלי', ורק ע"י הקב"ה, כמ"ש "כי מחה אמתה את זכר עמלק", אני

שלו שהוא החסד, וחור בגין דיתער סטרא דיליה וחור תמך בשמאל משה כדי שיתעורר הצד שלו שהוא הגבורה, והווי אהידן בידוי מִכָּאן וּמִכָּאן דַּאֲשַׁתְּפַחָא סְיוּעָא דְלַעֲיִלָּא והיו אוחזים בידי מצד ימין מצד שמאל, שיימצא סיוע מלמעלה, שהתחתונים שהם בחג"ת מעוררים החג"ת והאמונה העליונה, ועי"ז נמשך שפע רב ויש הצלה גדולה לעם ישראל.

(שמות יז) וְהָיָה כַּאֲשֶׁר יָרִים מֹשֶׁה יָדוֹ וְגַבְרַת יִשְׂרָאֵל. מש"כ כַּאֲשֶׁר יָרִים דְּזָקִיף יְמִינָא עַל שְׂמָאלָא פי' שהרים יד ימינו שהוא בחסד על השמאל, להמתיק הדינים הגביר החסד על הגבורה ונמתקו הדינים, וְאֶת־כַּוֹּז בְּפָרְיֵשׁוּ דְיָדָיו והתכוין בפרישת ידיו להמתיק הדינים, ועי"ז וְגַבְרַת יִשְׂרָאֵל, יִשְׂרָאֵל דְלַעֲיִלָּא פי' ישראל העליון שהוא ז"א, וְכַאֲשֶׁר יָנִיחַ יָדוֹ וְגַבְרַת עַמְלָק, פי' בְּשַׁעֲתָא דִּישְׂרָאֵל לְתַתָּא מִשְׁתַּכְּבִּין מְצֻלוֹתָא בשעה שעם ישראל למטה שותקים ועוזבים מתפילתם, לָא יִכְלִין יָדֵי מֹשֶׁה לְמִיָּקָם בְּזָקִיפּוּ לא היו יכולות ידי משה לעמוד בזקיפה, כי משה היה שורש נשמתם של ישראל, ואז ח"ו, וְגַבְרַת עַמְלָק. מִכָּאן אֲוֹלִיפְנָא, אָף עַל גַּב דְכַהֲנָא פָּרִישׁ יָדָיו בְּקַרְבָּנָא מכאן למדנו אע"פ שהכהן פורש ידיו ומתפלל בעת הקרבת הקרבן, לְתַקְנָא גְרָמִיָּה בְּכֻלָּא לתקן עצמו ולהכין עצמו בכל שהם המידות העליונות לקרבם וליחדם כי ע"י העוונות ח"ו יש פירוד בשמות ובספירות, יִשְׂרָאֵל בְּעֵינֵי לְאֲשַׁתְּפַחָא בְּצֻלוֹתֵהוּן עֲמִיָּה גם עם ישראל צריכים להמצא בתפילתם עימו, והם בני המעמדות שעומדים ומתפללים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות.

הלימוד היומי

תָּאנָא, בְּקֶרְבָּא דָּא דַּעֲמָלְק אֲשֶׁתִּפְּחוּ עֲלָאִין וְתַתָּאִין

שנינו שבמלחמה זו נגד עמלק, נמצאו משתתפים העליונים והתחתונים,

וְעַל דָּא, וְעַל זֶה נֹאמֵר וַיְהִי יָדְיוֹ אַמּוֹנָה, בְּהִימָנוּתָא פְּדָקָא

תְּחִי באמונה כמו שראוי וצריך להיות. ושואל, כתוב וַיְהִי בלשון יחיד יָדְיוֹ

אַמּוֹנָה וַיְהִיו יָדְיוֹ מְבַעֵי לִיהּ בלשון רבים צריך להיות כתוב. אֲלָא,

בְּגִין דְּתַלְיָא פְּלָא בִּימִינָא אלא בשביל שתלוי הכל ביד ימין. פְּתִיב

כתוב וַיְהִי, וּכְתִיב יָדְיוֹ, בְּגִין דְּהוּא עֲקָרָא דְּכֻלָּא בשביל

שהוא עיקר הכל. וּכְתִיב, וּכְּתִיב (שמות טו) יְמִינֶךָ יְהוָה נֶאֱדָרְי

בְּכַח יְמִינֶךָ יְהוָה תִּרְעֵץ אוֹיֵב שהכל הוא בימין.

סוד ויחלוש יהושע את עמלק

מסביר הזוה"ק את הפסוק ויחלוש יהושע את עמלק וכו', ויהרוג צריך לומר?

אלא פי' ויחלוש מפיל גורלות כמ"ש מטילים חלשים על הקדש שיש וא"כ יהושע

מפיל עליהם גורלות והחרב העליונה הייתה הורגת בהם וז"ש כי מחה אמה

את זכר עמלק, מחה בעולמות העליונים אמה למטה בעולמות התחתונים,

ואמר הקב"ה אתה מחה למטה ואני אמה למעלה, ועמלק הביא עימו עמים

אחרים למלחמה וכל העמים האחרים פחדו מאד להלחם בישראל ורק עמלק

ניגש למלחמה ולכן יהושע היה מפיל גורלות מי שהוא מעמלק היה מת ומשאר

העמים לא מת.

ח"ב ט"ו ע"א

(שמות יז) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה כְּתֹב זֶאת זְכוֹרֹן בְּסֵפֶר
 וְגו'. תָּא חַיִּי, מַה כְּתִיב לְעֵילָא בֵּא וְרֵא מַה כְּתוּב לְמַעְלָה
 מְזַה, וַיַּחְלֹשׁ יְהוֹשֻׁעַ אֶת עַמְלֹק וְאֶת עַמּוֹ לְפִי חָרֵב. וְקִשָּׁה
 לְמַה וַיַּחְלֹשׁ וַיַּהְרוֹג מִבְּעֵי לַיָּהּ וַיַּהְרוֹג צְרִיךְ לוֹ לֵאמֹר, מַה שׁוּוּה לְהַחֲלִישׁ
 וְעַדִּיין הוּא נִשְׁאָר בְּעוֹלָם וְצְרִיךְ לְמַחֹת אוֹתוֹ מִן הָעוֹלָם. אֶלָּא פִי, וַיַּחְלֹשׁ,
 כְּמַה דְּאִתְּמַר שְׂכָתוּב (ישעיה יד) חוֹלֵשׁ עַל גּוֹיִם כְּלוֹמַר הַפִּיל גּוֹרְלוֹת
 כְּמוֹ מְטִילִים חֲלָשִׁים עַל הַקְּדוּשִׁים. יְהוֹשֻׁעַ הָוָה חוֹלֵשׁ עַל־יְהוָה יְהוֹשֻׁעַ הִיָּה
 מִפִּיל גּוֹרֵל עֲלֵיהֶם, וְהָהוּא וְאוֹתוֹ חָרֵב נוֹקְמַת נֶקֶם בְּרִית קָטִיל
 לוֹזֵן הִיָּה הוֹרֵג אוֹתָם, דְּכְתִיב לְפִי חָרֵב כְּמַה דְּאִתְּמַר כְּמוֹ
 שְׁלַמְדָּנוּ.

כְּתֹב זֶאת זְכוֹרֹן, זֶאת דְּיִקָּא זֶאת דּוֹקָא שְׁהִיא הַשְׂכִּינָה. וְשִׁים
 בְּאֲזֵי יְהוֹשֻׁעַ זֶאת זְכוֹרֹן בְּסֵפֶר וְשִׁים בְּאֲזֵי יְהוֹשֻׁעַ ר"ת זָבוּב, שְׁעַמְלֹק
 הוּא יֵשׁ לוֹ קְלִיפַת זָבוּב שְׁנַכְנַס אִפִּי אֶצֶל הַמְּלָכִים כְּנוּדַע, וְעוֹשָׂה ג"כ מַחֲלוּקַת. זָבוּב ר"ת
 זָה בְּכַה וְזָה בְּכַה, דְּהָא הוּא זָמִין לְקָטְלָא מְלָכִין אַחֲרָנִין שְׁהִי
 הוּא מְזוּמָן לְעַתִּיד בְּכִיבוּשׁ הָאֶרֶץ לְהַרוֹג מְלָכִים אַחֲרִים כְּמ"ש. פִּי מַחָה אֶמְחָה
 דְּהֵינּוּ, מַחָה בְּתַחֲלֵה לְעֵילָא בְּעוֹלְמוֹת הָעֲלִיוֹנִים וְאִח"כ אֶמְחָה לְתַתָּא
 לְמַטָּה בְּעוֹלְמוֹת הַתַּחְתּוֹנִים. זְכוֹר פִּי, דְּיִכְרְנָא דְּלְעֵילָא וְתַתָּא הַזְכוֹרֹן
 שְׁלוֹ גַם מְלַמְעֵלָה וְגַם בְּעוֹלְמוֹת הַתַּחְתּוֹנִים.

הלימוד היומי